

חוליה, חוליה, חוליה!

כאשר החלטנו להשתתף בבחירות להסתדרות, היו שאמרו לנו: "מה לכם ולהסתדרות? תיאבקו בכנסת". היה זה כאילו אמרו לחילי בחזית: "אתה יכול לירות במיקלעים ובתותחנים, למה לך להשתמש גם ברובים ובמרגימות?"

אבל מאבק פוליטי משול למלחמה: חובה להשתמש בכל סוגי הנשק המורחבים, ולנהל את המלחמה בכל החזיתות. על כן התייצבנו לבהירות, זכינו ב-1.33% מן הקולות.

השבוע נפתחה החזית השנייה בהתנגשות רבתה.

ועידת ההסתדרות נפתחה בבניי האומה בירושלים. תא הסטודנטים של העולם הזה — כוח חדש בירושלים הציב ברשת הכניסה מישמרות'מחאה, שנשאו כרזות נגד הנהגת ענישה סביבתית בי שטחים המוחזקים. יאלו בתוך האולם התכוננו 1001 הצירים ומאות המוזמנים לחזות בהצגת'הראווה.

על הבמה ישבו המברכים, בצד הכרסים הגדולים והאורחים הנכבדים: דמויות שאמנם מתאימות לחגיגות יובל ה-50 של ההסתדרות: כולן שייכות למאבקים של שנים ולמציאות שאיננה עוד.

על כן אפשר להבין את ציר הוועידה מטעם העולם הזה — כוח חדש נעים גילעדי, שקרא לעבר המוכיר הכללי היוצא, אהרן בקר: "מדוע אין אפילו פועל אחד בין המברכים?"

מכל הצדדים ניסו להשתיקו. קראו לו קריאות נרגזות. לעזרת גילעדי קם ענק בלונדי צעיר, בעל שרירים של פועל מתכת, שקרא לעבר הנשיאות ולעבר אהרן בקר: "אין לך קשר עם הפועלים! אתה מנותק!"

היה זה אריה עירן, אף הוא ציר

אות: "מדוע אין ערבי בין המברכים?" צירים רבים באו לאחד מכן לחברינו והודו: "זה באמת לא בסדר שלא נתנו לפועל ולערבי לברך את הוועידה, אבל בשעת הקריאות עצמן העדיפו מרבית הצירים לקרוא במקלה לעבר אנשינו: "להשתיק אותם! להוציא אותם!" ואילו אחד מעסקני המערך הזהיר את גילעדי: "תמשיך כך — לא תהיה בוועד הפועל!"

לא כמו בכנסת

במערכת הבחירות להסתדרות הבטחנו: נעשה להם בהסתדרות מה שעשינו להם בכנסת. הדרך שקבענו לעצמנו, עליידי כח, היתה ברורה: נלמד את הבעיות, נחשוף את השערויות, נאמר את דברינו במלוא האחריות וכבוד הראש, נציע תיקונים.

תקרת הפתיחה בבניי האומה היתה הרמו הראשון בהסתדרות נילאץ ל' השתמש בשיטות שונות לגמרי מאלו שקבענו לעצמנו בכנסת.

משהעתיקה הוועידה את דיוניה לבניין הסניורה בתל-אביב, עמדו לרשותנו 25 דקות שהוקצו לנו כחלקנו בשלושת ימי הדיונים. בליט ברירה החלטנו לנסח את דברינו בצורה טלגרפית, לעמוד על העקרונות היסודיים שינחו אותנו בהסדרות. את דבר התנועה יביאו חברים רבים ככל האפשר, אולם שני הראשונים ברשימתנו, הסופר ראובן קריק ופיטר פריי, לא הגיעו כלל לרשות הדיבור. הם ישבו שעות על גבי שעות באולם, ולא נקראו לגאום. אחר ששליש, חסן קוסייני מחיפה, לא קיבל את רשות הדיבור מכיוון שהנשיאות סירבה לפצל את זמן'הדיבור שלנו.

ראשון הדוברים מטעם העולם הזה — כוח חדש היה, איפוא, אריה עירן:

חברים נכבדים, ההסתדרות חולה חזרה, חולה!

סימן ראשון הוא שאתם חברים נכבדים. מספר העובדים ביוניס הוא מועט ביותר. אנו רוצים לשנות זאת לטובת העובדים להם שייכת ההסתדרות הכללית וחברת העובדים.

קריאה: עירן: במדועי בית'שמם בתור פועל תעשייה, ואתה לא, אתה יכול לבדוק.

...יש להפריד את האיגודים המקצועיים מחברת העובדים. כל איגוד מקצועי יגן על האינטרסים של חברי האיגוד המקצועי.

את חברת העובדים יש לפרק לשרשרת של מפעלים עצמאיים, כל אחד יצטרף לחיות או למות רק לפי ערכו הכלכלי. את הרכוש וההון של חברת העובדים יש לחלק בין חברי ההסתדרות לפי מפתח צודק ואחיד.

יש להעמיד את מאזני חברת העובדים לביקורת הציבורית, דבר שיספר את מצב המפעלים לטובת החברים בהסתדרות, להם היא שייכת.

לצערי הרב הוקצו לנו רק חמש דקות, והנשיאות לא היתה מוכנה לתת במסגרת אותן חמש דקות לחבר ערבי לי' דבר, על כן אשא כמה מלים בשם חברי רנו, חסן קוסייני:

בשם סיעתנו בהסתדרות אנו דורשים שיוסרו כל המיכשולים, ויושוו תנאי'עבודתו של הפועל הערבי עם תנאי עבודתו של אחיו הפועל העברי. זאת גם לגבי התנאים הסוציאליים.

מדוע נותרו כפרים ערביים שיש בהם 6000 תושבים, ואין להם חשמל וכבישי גישה, בעוד שישובים עבריים מקבלים את כל הסידורים האלה עם עלייתם הקרקע?

מדוע התנוססה במשך הוועידה הכתובת "חברת הפועלים העברית"?

עוד לפני שנים דרש החבר בג'וריון משלטונות המנדט הבריטי, שהפועלים הערביים הצמים בחודש הרמדאן יעבדו שלוש שעות פחות, בכשר מלא. מדוע לא הוגשמה דרישה זאת עד היום?

מתי נוכל סוף סוף להרגיש בהסתדרות כשונים בין שווים?

חברנו משה אהרן, חבר מושב בית'לחם הגלילית, דיבר על הבעייה הקרובה לליבו: חוק המושב. הוא מתח ביקורת על מגמות החוק — הבא לשלול מחבר המושב את השליטה על משקו ועל עתידו — קרא לוועידת ההסתדרות לפעול ל' הסרת הצעת'החוק הזאת.

ציר המערך, שקם לגאום אחריו, שאל: "איזה זכות יש לנציג העולם הזה לדבר על המושבים? כמה מושבים הקימה התנועה שלו?"

על כך נשמעה קריאה מן האולם: "הוא חי ועובד במושב, וזה יותר מ'מה שיכולים לומר כל הפונקציונרים הממלאים את האולם מטעם המערך!" במרכז הדיון המדיני עמדה התקפה כללית על הצעותיו של שר החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס. נעים גלעדי דיבר בשמנו על נושא זה:

...איבדנו כמה הזדמנויות לשלום. ב'1954 תיווך מוריס אורבך, ה' לורד האנגלי, בין ראש ממשלת ישראל (ויש לי הוכחות כאן, בידי ה'ג'ואיש כרוניקל") לבין נשיא מצרים. כאשר מכתבי נשיא מצרים, המופנים למשה שרת ז"ל, מתחילים בצורה כזאת: אחי שרת.

גם ב'1962 היה תיווך בין בג'ור' יון לבין נשיא מצרים, עליידי עתונאי אחד — איני יודע מה שמו, אך בר' גוריון אישר לי זאת במכתב, ששמו מתחיל ב'ה ולא ב'ב'. ונשיא מצרים אמר לאותו עתונאי, "שלו היתה לי הזדמנות לשבת עם בג'וריון לבד, בלי צד שלישי, היינו מגיעים להסכם גמור בכל הבעיות".

גם ענין זה לא נוצל, עד שהגענו למלחמה, ומיד עם הנצחון האדיר של צה"ל נפתחה הדרך להסדר ישיר בינינו לבין העם הפלסטיני. קמה ועדה מ'תוך מנהיגי פלסטין אלה, וביקשו ל' בוא במשא'ומתן עם ישראל, כדי לפ' תור את הבעיות. בראש אותה ועדה עמד אותו עורך'דיון עזיו שחאדה, ש' ביקש ב'1949 להיפגש עם נציגי יש' ראל. אך הוא נדחה כי ישראל עשתה שוב אותה טעות וביקשה להפגש עם חוסיין.

דווקא היום קראתי בידיעות אחרות גות ידעה, שוועדה של פלסט'ניאים פנתה בקריאה לוועידת מנהיגי ערב בר' באט, שיסכימו להכיר במדינת ישראל ולהתחיל במשא'ומתן לשלום תמורת נסיגה. משום מה לא מצאה ידיעה זאת ביטוי בעתון ההסתדרות דבר.

אני מבקש שההסתדרות תדרוש מ' ממשלת ישראל להתחיל במשא'ומתן מידי עם מנהיגים אלה, כדי להוציא את הקלף החזק, הקלף הפלסטיני, מידי מדינות זרות. ננחיל כך, שכיר בי' שות הפלסטינית.

הרשו לי גם לברך את אותה קבוצה, שבראשה עומד עזיו שחאדה, אשר לא נואש מאז 1949 ועד היום, למען הביא למשא'ומתן לשלום בין ישראל לעם הפלסטיני. תבקש ההסתדרות מ' ממשלת ישראל לפתוח במשא'ומתן ישיר עם נציגי העם הנמצאים איתנו, למען שלום והבנה.

אזהרה: נילחם!

מכל זה ניתן לחשוב, כי בוועידה דובר רק על בעיות מדיניות ומע' מדיניות, ברוח של פרלמנטריות הוגן; שפה ושם רק קראו קריאת'ביניים, או התנגשו צעגני המערך עם חובשי'הכרסאות של גל'.

אולם מתחת לפני השטח נרקמה מזימה עכורה. נודע לנו עליה יום לפני נעילת הוועידה. איש המערך דווקא, ש' נקעה נפשו מן הקנוניה, הודיע לנו: "מכנים הצעה למנוע מכם להיכנס ל' וועד הפועל!"

מייד החלטנו לנצל את זמן'הדיבור

שעוד נותר לנו כדי להתריע נגד ה' מזימה:

אריה עירן: נודע לנו, והדבר אושר עליידי החבר בג'אהרון בכתב, כי מחר מתכוננת המועצה, שלא כ' חוק, למנוע ייצוגן הצנוע של סיעות

פיטר פריי קורא ליו"ר

פחות מאחד וחצי אחוזים, צעד זה נוגד את העיקרון המקובל של מניעת עושק המיעוט. במשך 46 שנות ההסתדרות, ועשר ועידותיה, לא היה דבר זה. אנו רואים, ואתם איתנו קבל עולם, כי מספר משונה זה, ונסיון משונה זה, נועדו נגד תנועת העולם הזה.

הלכנו כולנו לבחירות על בסיס מצב שהיה קיים 46 שנה. אנו זוכרים את הנסיון הכושל של מנהיגי ההסתדרות לפני הבחירות, לבלום הליכתנו לבחי'רות לוועידה זו. הועדו מיכשולים טכניים, שלא יפורטו כאן אך ידו' עים. ידוע גם כי בית'המשפט ניגח את מנהיגי ומוסדות ההסתדרות. אנו יוד' עים ואתם יודעים כולכם, כי חשש ר' דאגה מפני כושרו של העולם הזה הם שדחפו אותם אז.

אנו רואים במהלכי העבר לבלום או' תנו העדות'כבוד לתנועתנו.

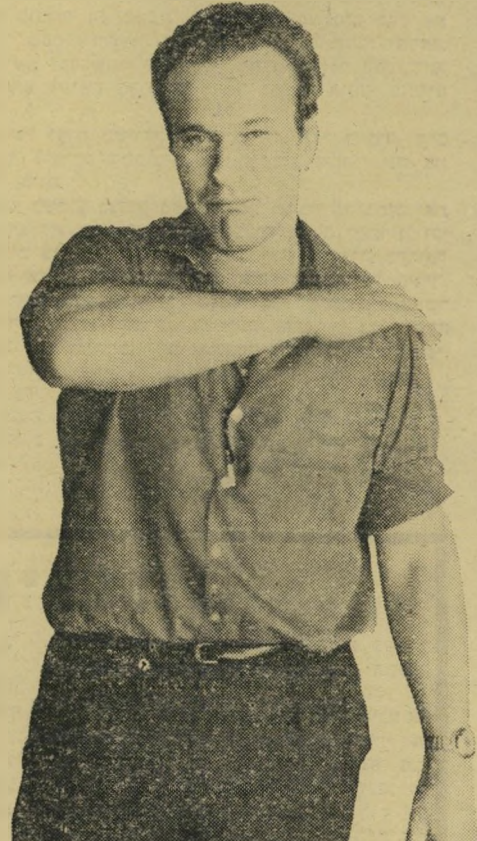
אני קורא לכל מי שיכול לעזור במניעת מעשה זה שלילת זכויות מ' נציגים נבחרים, לעזור למניעת המע' שה, אם יקום המעשה, נראה בו תעו' דת'כבוד לעצמנו וכושרנו, תעודה ש' מועצת ההסתדרות תתן לנו. יחד עם זאת לא נותר על הקרב. עדיין יש צי' בור, תעונות, בתי'משפט, ודרכים אחר'רות. לא נותר על עיקרון הייצוג ה' דמוקרטי.

המכבש ידרום בשלווה

התכוננו בכל הרצינות להזהרה זו, אבל הבוסים של המערך העדיפו ל' התייחס אליה כאל פראזות ריקות מ' תוכן, המשיכו לנהל את הישיבה כאי' לו לא קרה דבר. הם היו בטוחים ש' מכבש הרוב העצום שלהם ידרום אותנו וימשיך בדרכו בשלווה.

מי שחשב כך — טעה, וכך נולדה המלחמה שחרגה הרבה מעבר למאבק סיעתנו בהסתדרות, הפך למאבק מש' פטיציבורי בעל משמעות עקרונית בי' חיי הדמוקרטיה במדינה.

על כך — דו"ח בגוף העתון.

אריה עירן מוחא

הוועידה מטעם העולם הזה — כוח חדש, עובד מיפעל מנועי בית'שמם. צתונאים, שישבו באולם, ולא קלטו את קריאתו כמדוייק, דיווחו שהוא צעק: "אתה מגולג!" אבל לא רק העדרו של פועל בלש על הבמה. ציר אחר של העולם הזה — כוח חדש, הבמאי פיטר פריי, נדהם מתופעה אחרת. הוא קרא לעבר הנשי